

23.02.2023

Група № 32

Мегей А.В.

Історія України

Урок № 39-40

Тема уроку: АТО і гібридна війна Росії проти України після 2004 року

Хід уроку

1. Опрацюйте параграф № 27 в підручнику Кульчицький С.В., Власов В.С. Історія України: підручн. для 11 загальноосвіт. навч. Закл / С.В. Кульчицький, В.С. Власов. – Київ: Літера ЛТД, 2019. – 256 с.: <https://history.vn.ua/pidruchniki/vlasov-ukraine-history-11-class-2019-standard-level/27.php>

2. Подивіться відео: <https://www.youtube.com/watch?v=OaLVeaUas64>

3. Матеріал уроку

3.1 Анексія Криму

Повалення злочинно-авторитарного режиму Януковича в Україні стало справжнім викликом та серйозним ударом для Росії. Адже сам *факт альтернативного розвитку пострадянської країни, яка стала на шлях серйозних реформ та подолання корупційних схем, зводив нанівець усі плани Кремля щодо реанімації СРСР в оновленому Митному союзі*. Дистанціювання Києва від участі в новому геополітичному проекті Путіна позбавляло Москву монопольного права позиціонувати себе як лідера слов'янського світу. Подальша інтеграція Києва з Брюсселем означає модернізацію української економіки, позбавлення її енергетичної залежності від Газпрому, а отже, і послаблення політичного тиску. Саме тому після провалу *плану «А»*, який передбачав «злиття» України руками Януковича і «Сім'ї», доведення її до дефолту і втягнення Києва в Митний союз, Кремль перейшов до *плану «Б» – відкритої військової агресії з метою придушення української революції*.

26 лютого 2014 р. в Сімферополі під стінами парламенту пройшли мітинги "за" і "проти" збереження територіальної цілісності України.

Понад 10 тисяч кримських татар і людей інших національностей прийшли виступити проти можливих сепаратистських рішень Верховної Ради Криму. Їм протистояло до 5 тисяч активістів проросійських організацій. Після тривалої штовханини і низки дрібних зіткнень сепаратистів відігнали від кримського парламенту.

Але вже 27 лютого відбулося силове захоплення приміщення Верховної Ради Автономної Республіки Крим. Півострів почали наповнювати військові без розпізнавальних знаків, так звані «зелені чоловічки», під якими маскувався спецназ ГРУ РФ. Самопроголошений

«голова Ради міністрів АР Крим» *Сергій Аксьонов* звернувся до Путіна посприяти у «забезпеченні миру і спокою» на території Криму. 1 березня Президент РФ Російський президент відправив до Ради Федерації пропозицію про введення російських військ у Крим. Обидві палати Державної думи 1 березня 2014 р. об 17:20 проголосували за введення російських військ на територію України і в Крим зокрема.

Дії Кремля активно коментувала російська пропаганда, яка зображувала вторгнення в Україну як «захист російськомовного населення Криму від радикальних націоналістів, які здійснили державний переворот в Києві». Паралельно окупаційна влада розпочала підготовку до референдуму про статус Криму, який мав легітимізувати анексію півострова. Вже 16 березня 2014 р. відбувся псевдореферендум, на якому 96,77% учасників голосування висловились за приєднання Криму до РФ. Такий результат не був несподіванкою, оскільки референдум був проведений за допомогою російських військ. 17 березня 2014 – самопроголошена Верховна Рада АР Крим проголосила «незалежність» півострова з метою його подальшого входження до складу Російської Федерації. І як наслідок 18 березня 2014 – Держдума Росії прийняла закон про приєднання Криму, який був підписаний Путіним 21 березня. Такі дії Москви згідно з Резолюцією Генеральної Асамблеї ООН 3314 (XXIX) «Про визначення агресії» – від 14 грудня 1974 року, так і схвалені консенсумом 11 червня 2010

року поправки до Статуту Міжнародного кримінального суду, якими визначено елементи агресії як міжнародного злочину, кваліфікуються як агресія. Таким чином Крим був **анексований Росією**, але результати псевдореферендуму та входження Криму до складу Росії **не визнали ні ООН, ні ОБСЄ, ні ПАРЄ, Україна, США, ЄС, Туреччина та інші держави засудили окупацію острова та не визнали результатів псевдореферендуму**. Вже 6 березня 2014 р. ЄС прийняв перший етап санкцій проти Росії, Росію було виключено з «великої вісімки», а 4 червня 2014 р. на саміті «G8» у Брюсселі, лідери цих країн засудили агресію Росії.

Робота з термінами

Анексія Криму це військова агресія Росії, спрямована на насильницьке протиправне відторгнення **Кримської автономії та Севастополя від України та їх приєднання до Російської Федерації на правах суб'єкта Російської Федерації**, що було здійснено протягом березня 2014 року.

Зелені чоловічки позначення окупаційних військ, які висадилися в Криму без розпізнавальних знаків та відзнак на одязі і техніці, які у складі спецпідрозділів проводили таємні, на першому етапі часто небойові операції з захоплення і блокування об'єктів у ході **російського вторгнення в Україну у 2014 році**. 12 березня 2014 **НАТО** визнало, що «зелені чоловічки» у Криму є військовослужбовцями Російської Федерації

Гібридна війна — війна з поєднанням в застосуванні конвенційної зброї, партизанської війни, тероризму та злочинної поведінки з метою досягнення певних політичних цілей, основним інструментом якої є створення державою-агресором в державі, обраній для агресії, внутрішніх протиріч та конфліктів з подальшим їх використанням для досягнення політичних цілей агресії, які звичайно досягаються звичайною війною.

3.2. Агресія Росії проти України

Окупація Криму Росією стала справжнім викликом для України та міжнародної спільноти, адже одна з держав-гарантів територіальної цілісності України (згідно Будапештського меморандуму 1994 р.) не просто вторглась на територію України, але офіційно оголосила його частиною РФ. Москва розгорнула справжню **інформаційну війну проти України** та нової української влади, намагаючись дискредитувати її в очах міжнародної спільноти. Водночас російські спецслужби за допомогою агентів впливу та проросійських терористів активно працювали в східних та південних областях України з метою дестабілізації ситуації та розколу України.

Перші масштабні проросійські виступи на сході України відбулися **1 березня 2014 року в Донецьку та Луганську**. В цей день мітингувальниками було піднято над будівлями Донецької та Луганської облдержадміністрацій російські прапори. В той же день Донецька облрада ухвалила рішення щодо проведення референдуму щодо подальшої долі Донбасу, а Луганська обласна рада наступного дня ухвалила рішення про визнання нелегітимними центральні органи виконавчої влади України. **9 березня у Луганську, а 13 березня - у Донецьку сталися перші сутички між проукраїнськими та проросійськими силами**. Так, **9 березня** проросійські активісти за невтручання міліції розігнали мітинг з нагоди 200-річчя Т. Шевченка, а 13 березня – напали на мітинг за єдність України, що проходив у Донецьку. **Дмитро Чернявський** став першою жертвою зіткнень, отримавши ножове поранення від російського бойовика на мітингу в Донецьку. Протягом квітня 2014 року сепаратистськими угрупованнями за допомогою російських спецслужб були проголошені на території Донецької та Луганської областей так звані «народні республіки» – **Донецьку народну республіку (ДНР) 7 квітня та Луганську народну республіку (ЛНР) 27 квітня**.

13 квітня 2014 р. в. о. президента України Олександр Турчинов заявив, що для того, щоб зупинити розгул тероризму, організованого російськими спецслужбами у східних регіонах України, **РНБО розпочинає широкомасштабну антитерористичну операцію із залученням Збройних Сил України**. Він повідомив, що: «Ми робили все, аби уникнути людських жертв. Але ми готові дати відсіч всім спробам вторгнення, дестабілізації та терористичним діям зі зброєю в руках. РНБО прийняла рішення розпочати широкомасштабну антитерористичну операцію із залученням Збройних Сил України. Ми не дамо Росії повторити кримський сценарій у східному регіоні України».

КЛЮЧОВІ ПОДІЇ АТО 2014-2017 рр.

■ ЗАГИБЛІ
■ ПОРАНЕНІ

2014

7.04.14 У зв'язку із захопленням адміністративних будівель у Харкові, Донецьку та Луганську в. о. Президента О. Турчинов заявив про створення антикризового штабу

14.04.14 Введено в дію рішення РНБО «Про негайні заходи щодо подолання терористичної загрози і збереження територіальної цілісності України»

12.04.14 Захоплення Слов'янська, Краматорська та Артемівська

9.04.14 Протистояння в Маріуполі
■ 49 ■ 20

5.06-29.08.14 Бої за Савур-Могилу
■ 120 ■ 49

26.05.14-21.01.15 Бої за Донецький аеропорт
■ 564 ■ 200

11.05.14 Проведення «референдуму щодо незалежності ДНР та ЛНР»

17.04-5.07.14 Бої за Карачун
■ >20

14.06.14 Катастрофа Іл-76 у Луганську
■ 49

17.07.14 Катастрофа малайзійського «Боїнга 777» (MH-17)
■ 298

28.07.14-18.02.15 Бої за Дебальцеве
■ 500 ■ 179

6.08-3.09.14 Бої за Іловайськ
■ 366 ■ 289

05.07.14 Визволення Слов'янська та Краматорська

10.02.15 Обстріл Краматорська
■ 47 ■ 17

13.01.15 Обстріл блокпоста під Волновахою
■ 18 ■ 12

5.09.14 Підписання Мінських угод

24.01.15 Обстріл Маріуполя
■ 129 ■ 30

2015

12.02.15 Підписання Мінських угод-2

3-4.07.15 Бої в районі Мар'їнки
■ 39 ■ 4

24.02.16 ЗСУ зайняли промзону в Авдіївці

8.03.16 ЗСУ взяли під вогневий контроль Ясинуватську розв'язку

2016

2017 Найгарячішими точками залишаються: Піски, Авдіївка, Широкине, Красногорівка смт Станиця Луганська, Кримське, Докучаївськ

18.12.16 ЗСУ почали займати нові позиції на Світлодарській дузі

2.11.16 Українська армія в АТО повністю перейшла на контрактну основу

2017

Інфографіку створено за даними відкритих джерел інформації станом на 05.04.2017 р.

Основні дати:

- 2014 р., 20 лютого – початок агресії Росії проти України.
- 2014 р., 27 лютого - захоплення будівлі Верховної Ради Автономної Республіки Крим.
- 2014 р., 1 березня - обидві палати російського парламенту проголосували за введення російських військ на територію України і в Крим зокрема.
- 2014 р., 1 березня - перші масштабні проросійські виступи в донецьку та Луганську.
- 2014 р., 16 березня - псевдореферендум щодо входження Криму до складу РФ.
- 2014 р., 21 березня - підписання політичної частини Угоди про асоціацію України з Європейським Союзом.
- 2014 р., 7 квітня - проголошення "ДНР".
- 2014 р., 13 квітня - оголошення в. о. Президента України Олександром Турчиновим про початок проведення АТО.
- 2014 р., 27 квітня - проголошення "ЛНР".
- 2014 р., 2 травня - трагедія в Одесі.
- 2014 р., 11 травня - псевдореферендум щодо статусу Донбасу.
- 2014 р., 25 травня - обрання Президентом України Петра Порошенка.
- 2014 р., 26 травня - початок боїв за Донецький аеропорт.
- 2014 р., 13 червня - звільнення українськими військами Маріуполя.

2014 р., 14 червня - російські терористи збили Іл-76 Збройних сил України, загинуло 49 українських військовослужбовців.

2014 р., 20 червня - одностороннє припинення вогню в рамках мирного плану Порошенка.

2014 р., 27 червня - підписання економічної частини Угоди про асоціацію України з Європейським Союзом.

2014 р., 1 липня - відновлення наступу українських військ на російських терористів.

2014 р., 5 липня - звільнення українськими військами Слов'янська та Краматорська.

2014 р., 17 липня - збиття російськими терористами Боїнга 777 «Малайзійських авіаліній», жертвами стали 298 осіб.

2014 р., 23-30 серпня - Іловайський котел.

2014 р., 5 вересня - підписання в Мінську тимчасового перемир'я.

2014 р., 20 вересня - підписання Мінського меморандуму.

2014 р., 2 листопада - псевдовибори на Донбасі.

2015 р., 13 січня - теракт під Волновахою.

2015 р. 24 січня - масовий обстріл російськими терористами житлових районів Маріуполя.

Домашнє завдання:

1. Опрацюйте конспект уроку
2. Створіть презентацію: «Бойові дії на Сході України».

Якщо у вас виникнуть запитання, напишіть на електронну пошту anastasiamegei@ukr.net. У темі листа вказати номер групи, прізвище та ім'я.